

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

ЛЕКЦІЇ

з дисципліни

Економічна теорія

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

спеціальність 242 «Туризм»

освітня програма «Туризм», «Міжнародний туристичний бізнес»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного
бізнесу**

Укладачі:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу

та економічної теорії Дерід І.О.

Дистанційний курс Дерід І.О.

<http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1211>

План лекцій

Тема 1

Розвиток економічних знань. Економічна теорія: предмет, методи, функції.

1. Економічне життя суспільства і виникнення економічних знань
2. Школи економічної теорії
3. Визначення предмета економічної теорії.
4. Функції економічної теорії як науки
5. Методи економічної теорії.

Тема 2 Суспільне виробництво

1. Суспільне виробництво та його структура. Взаємозв'язок розвитку потреб і виробництва
2. Класифікація факторів виробництва
3. Проблема вибору, крива виробничих можливостей.
4. Виробнича функція.
5. Сутність відтворення і його види. Економічний ріст і його види
6. Ефективність виробництва та її показники

Тема 3

Власність та її економічна роль

1. Економічний і юридичний зміст власності. Суб'єкти і об'єкти власності.
2. Теорія прав власності.
3. Класифікація власності
4. Інтелектуальна власність

5. Необхідність трансформації відносин власності при переході до ринкової економіки. Роздержавлення, приватизація. Приватизація в світі і в Росії
6. Приватизація підприємств в Україні
7. Земельна приватизація в Україні

Тема 4

Сутність соціально-економічного розвитку суспільства. Критерії періодизації соціально-економічного розвитку. Економічна система: моделі економічних систем

1. Сутність соціально-економічного розвитку суспільства. Джерело економічного розвитку.
2. Критерії періодизації соціально-економічного розвитку суспільства
3. Сутність і структура економічних систем. Основні моделі економічних систем.
4. Змішана економічна система

Тема 5

Товарне виробництво і теорії вартості. Історичний процес розвитку обміну і форм вартості

1. Умови перетворення натурального господарства в товарне. Характеристики товарного виробництва. Просте і капіталістичне товарне господарство.
2. Властивості товару. Трудова теорія вартості.
3. Теорія граничної корисності.
4. Історичний процес розвитку обміну і форм вартості

Тема 6. Попит і пропозиція в ринковій економіці

1. Сутність попиту.
2. Закон попиту. Графічне зображення попиту. Нецінові фактори (детермінанти) попиту
3. Сутність пропозиції.

4. Закон пропозиції. Графічне зображення пропозиції. Нецінові детермінанти пропозиції
5. Ринкова рівновага, виграші продавця і покупця, зміна стану рівноваги внаслідок зміни попиту і пропозиції
6. Еластичність попиту і пропозиції

Тема 7

Підприємництво та фірма

1. Сутність і визначення підприємця, підприємництва, підприємства
2. Неінституціональна теорія фірми
3. Основні аспекти діяльності підприємства (ризик, менеджмент, маркетинг)
4. Класифікація підприємств за формою власності і масштабами.
5. Організаційно-правові форми підприємств
6. Створення фізичної особи підприємця та юридичної особи.
7. Форми об'єднань підприємств
8. Банкрутство підприємств

Тема 8

Витрати виробництва та прибуток

1. Сутність витрат. Альтернативність витрат.
2. Економічні витрати: явні та неявні.
3. Бухгалтерський та економічний прибуток.
4. Витрати виробництва у короткостроковому періоді.
5. Витрати в довгостроковому періоді, ефект масштабу.
6. Максимізація прибутку і мінімізація збитків в короткостроковому періоді

Тема 9

Моделі ринку (ринкові структури). Досконала та недосконала конкуренція

1. Моделі ринку
2. Риси досконалої (чистої) конкуренції
3. Чиста (абсолютна) монополія
4. Монополістична конкуренція

5. Олігополія

Тема 10

Ринок факторів виробництва та факторні доходи

1. Ринок факторів виробництва і встановлення цін на ньому
2. Ринок праці. Заробітна плата
3. Відсоток на капітал
4. Підприємницькі здібності і теорія прибутку
5. Ринок природних факторів. Рента

Тема 11

Макроекономічний аналіз, національні рахунки, сукупний попит та пропозиція

1. Предмет вивчення макроекономіки, національна економіка, сектора національної економіки.
2. Валовий внутрішній продукт: сутність показника
3. Методи розрахунку ВВП
4. Інші національні рахунки
5. Інфлювання і дефлювання ВВП
6. Сукупний попит і пропозицію

Тема 12

Макроекономічна нестабільність

1. Економічні цикли. Фази циклів
2. Безробіття. Його форми. Закон Оукена
3. Інфляція та її форми. Наслідки.
4. Зв'язок інфляції та безробіття. Крива Філіпса

Тема 13

Грошово-кредитна система

1. Гроші та їх функції. Грошовий оборот і грошовий обіг. Пропозиція грошей. Грошова маса та її агрегати. Емісія грошей. Попит на гроші і його основні елементи. Процентна ставка як ціна грошей.
2. Кредитна система і її функції. Банківська система (центральный банк і комерційні банки) .
3. Центральный банк в рамках грошово-кредитної політики
- 4 . Ринок цінних паперів: первинний і вторинний. Фондова біржа. Курс цінних паперів

Тема 14

Фіскальна політика держави та рівень добробуту населення

1. Сутність фіскальної політики держави
2. Сутність і основні види податків.
3. Крива Лаффера
4. Поняття державного бюджету
5. Стимулююча і стримуюча дискреційна фіскальна політика. Недискреційна фіскальна політика
6. Соціальна політика держави. Визначення рівня життя населення, визначення раціонального рівня споживання, мінімального рівня споживання, прожиткового мінімуму, меж бідності.
7. Нерівномірність розподілу доходів. Крива Лоренца, Коефіцієнт Джині

Тема 15.

Світове господарство. Міжнародні економічні відносини

1. Світове господарство: визначення, риси та тенденції розвитку
2. Міжнародний поділ праці як основа функціонування та розвитку світового господарства
3. Основні суб'єкти світового господарства
4. Ринки ресурсів світового господарства
5. Платіжний баланс
6. Валютні курси
7. Сучасні тенденції розвитку світового господарства

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО
СЕМІНАРСЬКИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

з дисципліни

Економічна теорія

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

спеціальність 242 «Туризм», «Міжнародний туристичний бізнес»

освітня програма «Туризм»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладачі:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу

та економічної теорії Дерід І.О.

Семінар 1

1. Розвиток людини і його господарської діяльності
2. Виникнення і значення терміна економіка. Економічна думка стародавнього світу (закони царя Хаммурапі, «Артхашастра»), включаючи Стародавньої Греції.
3. Економічна думка Стародавнього Риму і середньовіччя
4. Виникнення економічних шкіл. Меркантилізм і його характеристики
5. Класична школа політичної економії. А. Сміт, Д. Рікардо, закон ринків Ж.Б.Сея
6. Критика класичної школи - чим викликана? Представники критики класичної школи.
7. Неокласичний напрям економічної думки. У чому полягає маржиналізм як методологічний принцип? Фрайбурзького школа.
8. Кейнсіанство - основні ідеї.
9. Неокейнсіанство. Відродження неолібералізму - монетаризм, теорія раціональних очікувань, теорія пропозиції.
10. Застосування психології в сучасній економіці

11. Предмет вивчення економічної теорії. Розуміння співвідношення понять виробництва, розподілу, обміну та споживання. Визначення понять «категорія» і закон в економічній науці.

12. Функції економічної теорії як науки.

13. Методи економічної теорії як науки

Питання 1-13 обов'язкові для вивчення всім. В рамках опитування на семінарі можна відповісти на одне з цих питань і додатково бути готовим відповідати на питання по іншим пунктам.

Додаткові питання для самостійного вивчення, за якими також можна виступити на семінарі:

14. Економічна школа фізіократів: основні ідеї та представники

15. Погляди Томаса Мальтуса (можна взяти з посібника історія економічних вчень в попередньому листі)

16. Ідеї західноєвропейських соціалістів-утопістів (можна взяти з посібника історія економічних вчень в попередньому листі)

17. Методи психології в економічній практиці. Неокруглені ціни
<https://www.lokad.com/ru/%D0%BD%D0%B5%D0%BE%D0%BA%D1%80%D1%83%D0%B3%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8B%D0%B5-%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%8B>

18. Стадна поведінку в економіці.

<http://www.theoreticaleconomy.info/articles/675.pdf>

Семінар 2

1. Визначення поняття потреби. Класифікація потреб

2. Визначення поняття благо. Класифікація благ (дармових та економічних). Споживчі та виробничі блага. Що таке фактори виробництва (економічні ресурси)?

3. Обмеженість ресурсів та необмеженість потреб. На які питання повинна відповісти економіка? Пояснити різницю між даровими та економічними благами.

4. Визначення виробництва. Праця як фактор виробництва. Що таке робоча сила? Що таке підприємницькі здібності?
5. Засоби і предмети праці. Засоби виробництва. Продуктивні сили суспільства.
6. Земля, капітал, підприємницькі здібності. Питання про інформацію як про передумову виробничого процесу.
7. Повна зайнятість ресурсів і повний обсяг виробництва. Крива виробничих можливостей - намалювати, показати і розповісти про точки на ній, під нею, над нею
8. Виробнича функція. Два її основних властивості.
9. Відтворення - визначення. Просте і розширене відтворення. Економічний ріст і розвиток, екстенсивний і інтенсивний економічний ріст.
10. Ефективність виробництва - визначення, значення. Парето- ефективність. Показники ефективності вам відомі. Значення поділу праці, спеціалізації, кооперації для ефективності виробництва

Семинар 3

1. Які науки вивчають поняття власності? Суб'єкти і об'єкти власності. Юридичне трактування прав власності. Суб'єкти права власності. Економічне розуміння власності
2. Суспільне розуміння власності на різних етапах суспільного розвитку с. 6-10 Книга Загальна теорія власності
3. Сучасне розуміння власності с. 10 16 Книга Загальна теорія власності
4. Теорія прав власності. Список Оноре, основних три права власності (право володіння, споживання, розпорядження).
5. Колективна громадська і особиста власність як дві історично перших форми власності. Розвиток особистої власності і її трансформація в приватну власність

6. Приватна власність в сучасному розумінні. Трудова і нетрудова форми приватної власності на засоби виробництва
7. Економічне трактування власності. Основні три права власності. Розказати про індивідуальну приватну власність.
8. Акціонерна власність. Виникнення, особливості
9. План ESOP в акціонерної власності
10. Сутність спільної часткової власності. Кооперативна форма приватної власності
11. Розвиток і трансформація державної власності. Сутність державної власності на сучасному етапі. Виписати основне із Закону Про управління об'єктами державної власності

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text>

12. Сутність комунальної або муніципальної власності. Виписати основне із Проекту Закону Про комунальну власність в Україні

http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF20P00A.html

13. Інтелектуальна власність: визначення, об'єкти, особисті немайнові права і майнові права на об'єкти інтелектуальної власності.

В Цивільному кодексі України КНИГА ЧЕТВЕРТА

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Глава 35

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/conv#n1770>

14. Приватизація і роздержавлення. Процес приватизації в світі і його особливості на території Росії

15. Приватизація підприємств в Україні с. 531

16. Приватизація землі в Україні с. 543

1. Сутність розвитку як такого. Прогресивний і регресивний розвиток.

Визначення соціально-економічного розвитку. Джерело цього розвитку за марксизмом. Процес дії цього джерела

2. Формаційний підхід до розуміння розвитку суспільства. Визначення базису і надбудови. Визначення способу виробництва і соціально-економічної формації

3. Які формації виділяє марксизм. Первіснообщинна формація і азіатський спосіб виробництва - детально

4. Визначення соціально-економічної формації. Рабовласницька і феодальна формація - детально

5. Визначення соціально-економічної формації. Опис капіталістичної і комуністичної формації

6. Цивілізаційний підхід до розуміння соціально-економічного розвитку Арнольда Тоінбі. Цивілізація по Тоінбі. Основні і локальні цивілізації. Рушійні сили історії згідно Тоінбі: виклик цивілізації, відповідь цивілізації, творча меншість і інертне більшість. Стадії життя цивілізації

7. Періодизація соціально-економічного розвитку суспільства за рівнем індустріалізації. Розуміння постіндустріального суспільства Д. Беллом,

8. Розуміння постіндустріального суспільства Д.К.Гелбрейтом,

9. Розуміння постіндустріального суспільства П. Друкера,

10. Розуміння постіндустріального суспільства М. Кастельс,

11. Розуміння постіндустріального суспільства Е.Тоффлер

УВАГА (Постіндустріальне суспільство можна по додатково надісланім матеріалу PDF)

12. Стадійний підхід до розуміння соціально-економічного розвитку Уолта Ростоу

13. Різні визначення економічної системи. Дати визначення таких характеристик економічної системи як цілісність, організованість, керованість, цілеспрямованість.

14. Визначення моделі економічної системи. Які моделі економічної системи розрізняють? Дати опис традиційної економічної системи. Азіатський спосіб виробництва.

15. Визначення моделі економічної системи. Які моделі економічної системи розрізняють? Дати опис центрально-керованій і ринковій моделям економічної системи. В яких умовах ефективна командно-адміністративна або центрально-керована система?

16. Змішана економіка як найбільш поширена на сучасному етапі економічна система. Три моделі змішаної економіки: неоестатистська, неоліберальна, узгодженої дії.

17. Німецька модель змішаної економіки

18. Японська модель змішаної економіки

19. Китайська модель економіки

Семинар 5

1. Що таке продукти праці, і які їх види бувають? Що таке натуральне господарство? Визначення товару. Специфічні товари, які не є продуктом праці.

2. Умови перетворення натурального господарства в товарне. Визначення товарного господарства. Просте і капіталістичне товарне виробництво

3. Два основні властивості товару - споживна вартість і вартість

4. Трудова теорія вартості в своєму розвитку. Концепція Маркса про абстрактне і конкретне праці.

5. Складний і простий працю. редукція праці

6. Чим вимірюється вартість згідно трудової теорії вартості? Що значить суспільно необхідні витрати праці? Що значить витрати минулої праці і витрати живої праці?

7. Приклади розбіжності індивідуальних витрат абстрактної праці з суспільно необхідними витратами? Виграш або програш виробника

8. Як залежить величина вартості від суспільної продуктивності праці, що таке мінова вартість? Ціна за трудової теорії вартості
9. Теорія граничної корисності. Загальна і суб'єктивна корисність. фактори, визначальні для індивіда суб'єктивну корисність (цінність) блага
10. Перший закон Госсена або закон спадної граничної корисності. Пояснити. Намалювати графіки загальної і граничної корисності.
11. Економічні та неекономічні блага - які з них по теорії граничної корисності мають цінність, а які ні? Чим вимірюється цінність блага для індивіда.
12. Теорія граничної корисності на прикладі відлюдника і 5 мішків пшениці. Пояснення маржиналістами встановлення єдиної ціни на товар і порядку встановлення цін на фактори виробництва
13. Історичний процес розвитку обміну і форм вартості до періоду виникнення загальної форми вартості
14. 3. Що грало роль загального еквівалента в давнину у різних народів?
<http://ec-dejavu.ru/m/Money.html>
15. Від грошово товарної до ідеальної форми вартості
16. Процес демонетизації золота
<http://www.bibliotekar.ru/valyutno-creditnye-otnosheniya/4.htm>
17. Хронологія грошової реформи в Україні після виходу з СРСР
(з 1990-1996 рр.)
http://gazeta.zn.ua/ECONOMICS/hronologiya_denezhnoy_reformy.html
18. Криптовалюта

Семінар 6

1. Поняття попиту, величини попиту, графічне зображення попиту
2. Закон попиту та його пояснення, індивідуальний і ринковий попит
3. Винятки із закону попиту: парадокс Гіффена, ефект Веблена
4. Нецінові детермінанти попиту - перерахувати, описати вплив на попит кожного з них, як впливають на графік, зобразити

5. Поняття пропозиції, величини пропозиції, графік пропозиції, закон пропозиції (його пояснення)
6. Нецінові детермінанти пропозиції: перерахувати, описати вплив кожного на пропозицію, графічні цей вплив зобразити
7. Ринкова рівновага - сутність, графік. Що таке рівноважна ціна? Показати на графіку і пояснити ситуацію виникнення відхилень від стану рівноваги. Що таке урівноважує функція цін?
8. Показати графічно і пояснити зміни, що настали в нових точках економічного рівноваги, що утворилися внаслідок дії нецінових детермінант, що змінили попит або пропозицію.
9. Надлишки виробника і споживача (ціна попиту і пропозиції, графічне зображення надлишків, економічна сутність)
10. Цінова еластичність попиту. Формула, за якою обчислюється. Який коефіцієнт еластичності вказує на еластичність, а який на нееластичність? Від чого залежить еластичність попиту за ціною? Абсолютно еластичний і абсолютно нееластичний попит
11. Що таке попит? Графік попиту. Еластичність попиту за доходом (формула, розшифровка отриманого результату у вигляді коефіцієнта еластичності, визначення категорії товару: нормальний товар або нижчої категорії)
12. Що таке пропозиція? Графік пропозиції. Цінова еластичність пропозиції, сутність, формула, вплив довгострокового і короткострокового періоду на показник еластичності пропозиції

Семінар 7

1. Сутність і визначення підприємця, підприємництва, підприємства і фірми
2. Неінституціональна теорія фірми
3. Ризики в підприємстві: визначення, структура ризику (подія ризику, ймовірність, загроза), виробничий і фінансовий ризики
4. Реагування на ризики шляхом ухилення, страхування, гарантів.
5. Реагування на ризики через хеджування та аутсорсинг

6. Реагування на ризики шляхом прийняття (самострахування) і способи зниження ризиків (хеджування, лімітування).
7. Банкрутство (що таке боржник, що таке санація, хто такий арбітражний керуючий, що таке банкрутство та ліквідація підприємства)
8. Сутність і завдання менеджменту і маркетингу. Які за формами власності в Україні діють підприємства?
9. Сутність підприємця і підприємництва. Параметри віднесення підприємств до мікропідприємництва, дрібному підприємництву і великому підприємництву
10. Форми об'єднань підприємств (асоціація, корпорація, концерн, консорціум)
11. Організаційно-правові форми фірм (унітарні та корпоративні підприємства). Форми відповідальності в корпоративних підприємствах: акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, товариство з додатковою відповідальністю, повне товариство, командитне товариство)
12. Створення фізичної особи підприємця
13. Створення юридичної особи
14. Форми об'єднань підприємств
15. Банкрутство підприємств

Семінар 8

1. Що таке витрати виробництва? Що значить альтернативність витрат?
2. Економічні витрати: явні і неявні (визначення, до чого відноситься нормальний прибуток?)
3. Що відноситься до явних витрат, що до неявних? Як розрахувати бухгалтерський та економічний прибуток? Який з них більше?

4. Що таке короткостроковий і що таке довгостроковий періоди діяльності фірми? Розповісти про закон спадної віддачі
5. Що таке граничний продукт? Що таке середній продукт? У чому суть закону спадної віддачі?
6. Короткостроковий і довгостроковий періоди. Постійні і змінні витрати. графіки
7. Загальні витрати, середні змінні та середні постійні витрати, середні загальні витрати, граничні витрати - визначення, графіки, формули
8. Витрати в довгостроковому періоді - сутність та побудова графіка
9. Пояснення форми графіка довгострокових витрат - позитивний і негативний ефекти масштабу
10. Визначення фірмою необхідного обсягу виробництва. Сукупний, середній, граничний дохід і їх графіки
11. Правило $MR = MC$ зображення на графіках варіантів отримання прибутку, збитків, нормального прибутку

Семінар 9

1. Які моделі ринку існують? Дайте короткий опис кожної з них з прикладами таких ринків. Які з цих моделей відносяться до досконалої, а які до недосконалої конкуренції?
2. Риси досконалої конкуренції
3. Риси абсолютної (чистої монополії)
4. Типи бар'єрів для входження на ринок, які характерні для абсолютної монополії. Що таке цінова дискримінація?
5. Монопсонія
6. Антимонопольна політика держави
7. Риси монополістичної конкуренції
8. Олігополія - риси ринку. Принцип поведінки: вирівнювання або ігнорування зміни цін конкурентами, змішана стратегія
9. Поведінка олігополій за принципом таємної змови, цінового лідерства, за принципом «витрати плюс».

Семінар 10

1. Схема ринку і ресурсно-товарних потоків на ньому. Похідний попит на фактори виробництва (що це означає, від чого він залежить)
2. Ринок праці: сутність заробітної плати, форми заробітної плати (відрядна, погодинна), номінальна і реальна заробітна плата, ефект доходу і ефект заміщення
3. Капітал авансований. Сутність класифікації капіталу продуктивного на основний, оборотний, постійний і змінний. Рух капіталу в його різних формах.
4. Відсоткова ставка як плата за використання позикових грошей. Сутність нарахування простого і складного відсотка (знати формули). Номінальна і реальна ставка відсотка. Як перевести номінальну в реальну ставку і розрахувати реальну очікувану вартість грошей за індексом інфляції.
5. Прибуток. Марксистська теорія доданої вартості, прибутку, середньої норми прибутку (на підставі міжгалузевої конкуренції). Трактатування прибутку відповідно до теорії факторів виробництва.
6. Земельна рента. Сутність ренти. Визначення величини ренти на підставі перетину графіків попиту і пропозиції на землю. Марксистська концепція абсолютної і диференціальної ренти. Що таке монополярна земельна рента?

Семінар 11

1. Макроекономіка як наука. Напрямки макроекономічного аналізу. Зв'язок з мікроекономікою. агрегування
2. Сектора національної економіки і сектор решта світу за спрощеною методологією (домогосподарства, приватний підприємницький сектор, державний сектор)

3. Поняття резидент, нерезидент. Інституційні сектора економіки, які виділяють згідно з методологією ООН: сектор нефінансових корпорацій, фінансових корпорацій ... і т.д. Дати опис кожного сектора
4. Валовий внутрішній продукт: сутність показника - що таке ВВП? Що значить виключення подвійного рахунку? Угоди, які в ВВП не входять
5. ВВП виробничим методом. Особливості застосування.
6. ВВП методом доходів (методологія підручників)
7. ВВП за доходами - як він виглядає в звітах Державного комітету статистики України (Держкомстату)
8. ВВП методом витрат
9. ВВП за напрямками кінцевого використання
10. Інші національні рахунки: чистий внутрішній продукт (ЧВП), валовий національний дохід (ВНД), чистий національний дохід
11. Інфлювання і дефлювання ВВП

Семінар 12

1. Сутність сукупного попиту. Формула сукупного попиту, чим вона відрізняється від формули розрахунку ВВП за витратами?
2. Графік сукупного попиту: ефект багатства, відсоткової ставки, імпортих закупівель
3. Нецінові детермінанти сукупного попиту
4. Сукупна пропозиція - визначення, графік, з ділянки графіка
5. Нецінові детермінанти сукупного пропозиції - особливості зміщення графіка
6. Модель кейнсіанський хрест: побудова, точка рівноваги, потенційні рівні ВВП, рецесійний та інфляційний розриви
7. Мультиплікатор інвестицій

Семінар 13

1. Сутність сукупного попиту. Формула сукупного попиту, чим вона відрізняється від формули розрахунку ВВП за витратами?

2. Графік сукупного попиту: ефект багатства, відсоткової ставки, імпорتنих закупівель
3. Нецінові детермінанти сукупного попиту
4. Сукупна пропозиція - визначення, графік, з ділянки графіка
5. Нецінові детермінанти сукупного пропозиції - особливості зміщення графіка
6. Модель кейнсіанський хрест: побудова, точка рівноваги, потенційні рівні ВВП, рецесійний та інфляційний розриви
7. Мультиплікатор інвестицій

Семінар 14

1. Економічні цикли. фази циклів
2. Промисловий (діловий) цикл, його причини та етапи
3. Велика депресія 29-33 років - причини і наслідки - підготувати доповідь
4. Вихід з Великої депресії 29-33 років - підготувати доповідь
5. Цикли Китчина - підготувати доповідь
6. Будівельні цикли (цикли Кузнеця) - підготувати доповідь
7. Довгі хвилі Кондратьєва - підготувати доповідь
8. Нафтова криза 1973 року - доповідь
9. Нафтова криза 1979 року - доповідь
10. Безробіття. Форми безробіття. закон Оукена
11. З надісланих документів Укрстат Основні методологічні визначення та Поняття зайнятості - 2 людини
12. Статистичний-аналітичний ОГЛЯД СТАНУ РИНКУ ПРАЦІ У 2017 году - прислано - 2 людини
13. Інфляція (сутність, обчислення рівня інфляції, ланцюгові і базисні індекси, темп інфляції, класифікація інфляції за темпами)
14. Форми інфляції за причинами виникнення (інфляція попиту і пропозиції)
15. Крива Філіпса. стагфляція

Семінар 15

1. Що таке гроші, які функції здійснюють (за різними теоріями, не тільки конспект)
2. Що таке грошовий оборот ?. Грошовий оборот здійснюється через грошову масу. Визначення грошової маси, агрегати грошової маси (в тому числі і зараз в Україні)
3. Що означає ліквідність ?. Які агрегати містять менш ліквідні кошти? Що таке безготівкові кошти?
4. Як центральний банк здійснює готівкову і безготівкову емісію? У чому відмінність емісії, чому не будь-який випуск грошей в обіг - емісія ?:
5. Як був скасований золотий стандарт. Що значить фідучіарна емісія?
6. Як комерційні банки створюють гроші - кредитна безготівкова емісія комерційних банків (обов'язкові і вільні резерви, норма обов'язкових резервів, мультиплікатор, формула нових грошей в обороті)
7. З яких двох компонентів складається попит на гроші? Графіки. Перетин попиту і пропозиції на гроші - рівноважна ставка відсотка
8. З чого складається кредитна система? Чим займаються комерційні банки і які їх види бувають?
9. Центральний банк. Сутність і роль. Розповісти про функції і сутності Національного банку України
10. Небанківські кредитні інститути
11. Що таке грошово кредитна політика і хто і як її здійснює
12. Три основні інструменти центрального банку в грошово-кредитній політиці
13. Політика дорогих і дешевих грошей через облікову ставку
14. Політика дорогих і дешевих грошей через норму обов'язкових резервів
15. Політика дорогих і дешевих грошей через операції на відкритому ринку (скупка - продаж облігацій держпозики)

16. Що таке цінні папери? Ринок цінних паперів? У чому різниця первинного і вторинного ринку цінних паперів?
17. Основні і похідні цінні папери?
18. Оцінки акцій. Фактори, що впливають на ціну акцій
19. Види акцій. Прибутковість акцій

Семінар 16

1. Сутність і види фіскальної політики держави
2. Сутність і основні види податків. Структура податків. крива Лаффера
3. Поняття державного бюджету: доходи, витрати, дефіцит, профіцит. Покриття дефіциту, використання профіциту.
4. Стимулююча і стримуюча дискреційна політика.
5. Недискреціонна фіскальна політика.
6. Соціальна політика держави. Визначення рівня життя населення, визначення раціонального рівня споживання, мінімального рівня споживання, прожиткового мінімуму, меж бідності.
7. Споживчий кошик визначення, проблеми споживчого кошика в Україні (в тому числі читати по посиланню додаткової)
8. Нерівномірність розподілу доходів. Крива Лоренца, Коефіцієнт Джині

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА
ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ**

з дисципліни

Економічна теорія

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

спеціальність 242 «Туризм»

освітня програма «Туризм», «Міжнародний туристичний бізнес»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного
бізнесу**

Укладачі:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу

та економічної теорії Дерід І.О.

Питання до контрольної роботи (для заочної форми навчання)

контрольна 1

Контрольна робота за темами 1-7

1. Розвиток людини і його господарської діяльності
2. Виникнення і значення терміна економіка. Економічна думка стародавнього світу (закони царя Хаммурапі, «Артхашастра»), включаючи економічну думку Стародавньої Греції.
3. Економічна думка Стародавнього Риму і Середньовіччя
4. Виникнення економічних шкіл. Меркантилізм і його характеристики
5. Класична школа політичної економії. А. Сміт, Д. Рікардо, закон ринків Ж.Б.Сея
6. Критика класичної школи - чим викликана? Представники критики класичної школи.
7. Неокласичний напрям економічної думки. У чому полягає маржиналізм як методологічний принцип? Фрайбурзька школа.
8. Кейнсіанство - основні ідеї.
9. Неокейнсіанство. Відродження неолібералізму - монетаризм, теорія раціональних очікувань, теорія пропозиції.
10. Застосування психології в сучасній економіці
11. Предмет вивчення економічної теорії. Розуміння співвідношення понять виробництва, розподілу, обміну та споживання. Визначення понять «категорія» і закон в економічній науці.
12. Функції економічної теорії як науки.
13. Методи економічної теорії як науки
14. Визначення поняття потреби. Класифікація потреб
15. Визначення поняття благо. Класифікація благ (дарових і економічних). Споживчі та виробничі блага. Що таке фактори виробництва (економічні ресурси)
16. Обмеженість ресурсів і необмеженість потреб. На які питання повинна відповісти економіка? Пояснити різницю між даровими і економічними благами.
17. Визначення виробництва. Праця як фактор виробництва. Що таке робоча сила? Що таке підприємницькі здібності?
18. Засоби і предмети праці. Засоби виробництва. Продуктивні сили суспільства.

19. Земля, капітал, підприємницькі здібності. Питання про інформацію як про передумову виробничого процесу.
20. Повна зайнятість ресурсів і повний обсяг виробництва. Крива виробничих можливостей - намалювати, показати і розповісти про точки на ній, під нею, над нею
21. Виробнича функція. Дві її основних властивості.
22. Відтворення - визначення. Просте і розширене відтворення. Економічне зростання і розвиток, екстенсивний і інтенсивний економічний ріст.
23. Ефективність виробництва - визначення, значення. Парето- ефективність. Показники ефективності вам відомі. Значення поділу праці, спеціалізації, кооперації для ефективності виробництва
24. Які науки вивчають поняття власності? Суб'єкти і об'єкти власності. Юридична трактування прав власності. Суб'єкти права власності. Економічне розуміння власності
25. Теорія прав власності. Список Оноре, основних три права власності (право володіння, споживання, розпорядження).
26. Колективна громадська і особиста власність як дві історично перших форми власності. Розвиток особистої власності і її трансформація в приватну власність
27. Приватна власність в сучасному розумінні. Трудова і нетрудова форми приватної власності на засоби виробництва
28. Економічна трактування власності. Основні три права власності. Розказати про сутність індивідуальної приватної власності.
29. Акціонерна власність. Виникнення, особливості, сутність акцій
30. План ESOP в акціонерній власності
31. Сутність спільної часткової власності. Кооперативна форма приватної власності
32. Розвиток і трансформація державної власності. Сутність державної власності на сучасному етапі
33. Сутність комунальної або муніципальної власності
34. Інтелектуальна власність: визначення, об'єкти, особисті немайнові права і майнові права на об'єкти інтелектуальної власності.
35. Приватизація і роздержавлення. Процес приватизації в світі і його особливості на території Росії
36. Приватизація підприємств в Україні в 90-ті роки
37. Приватизація землі в Україні після перебудови (90 - 2000-ні роки)
38. Сутність розвитку як такого. Прогресивний і регресивний розвиток.

- Визначення соціально-економічного розвитку. Джерело цього розвитку за Марксом. Процес дії цього джерела
39. Формацийний підхід до розуміння розвитку суспільства. Визначення базису і надбудови. Визначення способу виробництва і соціально-економічної формації
 40. Які формації виділяє марксизм. Первісно-общинна формація і азіатський спосіб виробництва - детально
 41. Визначення соціально-економічної формації. Рабовласницька і феодальна формація - детально
 42. Визначення соціально-економічної формації. Опис капіталістичної і комуністичної формації
 43. Цивілізаційний підхід до розуміння соціально-економічного розвитку Арнольда Тоінби. Цивілізація по Тоінби. Основні і локальні цивілізації. Рушійні сили історії згідно Тоінби: виклик цивілізації, відповідь цивілізації, творча меншість і інертне більшість. Стадії життя цивілізації
 44. Періодизація соціально-економічного розвитку суспільства за рівнем індустріалізації. Розуміння постіндустріального суспільства Д. Беллом, Д.К.Гелбрейтом, П. Друкером, М. Кастельсом, Е.Тоффлером (можна по додатково надісланим матеріалу PDF зробити коротку вибірку інформації)
 45. Стадійність підхід до розуміння соціально-економічного розвитку Уолта Ростоу
 46. Різні визначення економічної системи. Дати визначення таких характеристик економічної системи як цілісність, організованість, керованість, цілеспрямованість.
 47. Визначення моделі економічної системи. Які моделі економічної системи розрізняють? Дати опис традиційної економічної системи. Азіатський спосіб виробництва.
 48. Визначення моделі економічної системи. Які моделі економічної системи розрізняють? Дати опис центрально-керованих і ринкових моделям економічної системи. В яких умовах ефективна командно-адміністративна або центрально-керована система?
 49. Змішана економіка як найбільш поширена на сучасному етапі економічна система. Три моделі змішаної економіки: неоестатистська, неоліберальна, узгодженої дії.
 50. Що таке продукти праці, і які їх види бувають? Що таке натуральне господарство? Визначення товару. Специфічні товари, які не є продуктом праці. Умови перетворення натурального господарства в товарне.
 51. Визначення товарного господарства. Просте і капіталістичне товарне виробництво. Два основні властивості товару - споживна вартість і вартість

52. Трудова теорія вартості в своєму розвитку. Концепція Маркса про абстрактну і конкретну праці. Складна і проста праця. Редукція праці
53. Чим вимірюється вартість згідно трудової теорії вартості? Що значить суспільно необхідні витрати праці? Що значить витрати минулої праці і витрати живої праці? Як залежить величина вартості від суспільної продуктивності праці?
54. Теорія граничної корисності. Загальна і суб'єктивна корисність. Перший закон Госсена або закон спадної граничної корисності. Пояснити. Намалювати графіки загальної і граничної корисності. Чим визначається цінність блага?
55. Поняття попиту, величини попиту, графічне зображення попиту, закон попиту і його пояснення, виключення із закону попиту, індивідуальний і ринковий попит
56. Поняття пропозиції, величини пропозиції, графік пропозиції, закон пропозиції (його пояснення)
57. Нецінові детермінанти попиту - перерахувати, описати вплив на попит кожної з них, як впливають на графік, зобразити
58. Нецінові детермінанти пропозиції: перерахувати, описати вплив кожної на пропозицію, графічні цей вплив зобразити
59. Ринкова рівновага - сутність, графік. Що таке рівноважна ціна? Показати на графіку і пояснити ситуацію виникнення відхилень від стану рівноваги. Що таке урівноважує функція цін?
60. Показати графічно і пояснити зміни, що настали в нових точках економічної рівноваги, що утворилися внаслідок дії нецінових детермінант, що змінили попит або пропозицію.
61. Надлишки виробника і споживача (ціна попиту і пропозиції, графічне зображення надлишків, економічна сутність)
62. Цінова еластичність попиту. Формула, за якою обчислюється. Який коефіцієнт еластичності вказує на еластичність, а який на нееластичність? Абсолютно еластичний і абсолютно нееластичний попит. Від чого залежить еластичність попиту за ціною?
63. Еластичність попиту за доходом (формула, розшифровка отриманого результату у вигляді коефіцієнта еластичності)
64. Цінова еластичність пропозиції, сутність, формула, вплив довгострокового і короткострокового періоду на показник еластичності пропозиції
65. Сутність і визначення підприємця, підприємництва, підприємства і фірми
66. Неінституціональна теорія фірми

67. Ризики в підприємстві: визначення, структура ризику (подія ризику, ймовірність, загроза), виробничий і фінансовий ризики
68. Реагування на ризики шляхом ухилення, страхування, грантів.
69. Реагування на ризики через хеджування та аутсорсинг
70. Реагування на ризики шляхом прийняття (самострахування) і способи зниження ризиків (хеджування, лімітування).
71. Банкрутство (боржник, що таке санація, хто такий арбітражний керуючий, що таке банкрутство та ліквідація підприємства)
72. Сутність і завдання менеджменту і маркетингу. Які за формами власності в Україні діють підприємства?
73. Сутність підприємця і підприємництва. Параметри віднесення підприємств до мікропідприємництва, малого підприємництва і великого підприємництва
74. Форми об'єднань підприємств (асоціація, корпорація, концерн, консорціум)
75. Організаційно-правові форми фірм (унітарні та корпоративні підприємства, що відноситься до корпоративних підприємств, господарські товариства і їх види: акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, товариство з додатковою відповідальністю, повне товариство, командитне товариство)
76. Процедура реєстрації фізичної особи підприємця та юридичної особи.

Схема варіанту контрольної роботи

Варіант 1

1. Дайте розгорнуту відповідь на питання (5 балів)
2. Дайте короткі відповіді або надайте визначення (по 2 б.)
 - 2.1.
 - 2.2.
 - 2.3 .
 - 2.4.

2.5

3. Зробіть розрахунки (5 балів)

Посчитайте коефіцієнт ценової еластичності індивідуального спроса или предложения, или найдите равновесную цену и количество, или найдите отклонения от состояния равновесия

Екзаменаційні питання

1. Виникнення і значення терміна економіка. Економічна думка стародавнього світу, включаючи Давню Вавілонію, Давню Індію, Стародавньої Греції.
2. Економічна думка Стародавнього Риму і Середньовіччя
3. Меркантилізм і його характеристики
4. Класична школа політичної економії. Розповіді в цілому про школу і про її представників. Критика класичної школи
5. Кейнсіанство - основні ідеї. Неокейнсіанство.
6. Предмет вивчення економічної теорії. Розуміння співвідношення виробництва, розподілу, обміну та споживання. Категорії і закони в економічній науці
7. Функції і методи економічної теорії як науки.
8. Визначення поняття потреби. Класифікація потреб. Піраміда Маслоу
9. Визначення поняття благо. Класифікація благ (дарових та економічних). Споживчі та виробничі блага. Що таке фактори виробництва (економічні ресурси). Обмеженість ресурсів і необмеженість потреб. На які питання повинна відповісти економіка?
10. Визначення поняття виробництво. Що таке фактори виробництва. Які основні два підходи класифікації факторів виробництва вам відомі? Розкрийте ці класифікації і розкрийте сутність кожного з факторів виробництва.

11. Повна зайнятість ресурсів і повний обсяг виробництва. Крива виробничих можливостей - намалювати, показати і розповісти про точки на ній, під нею, над нею.
12. Виробнича функція (рівняння виробничої функції і її значення). Дві основні властивості виробничої функції.
13. Відтворення - визначення поняття. Просте і розширене відтворення. Економічне зростання і розвиток, екстенсивне та інтенсивне економічне зростання
14. Ефективність виробництва - визначення, значення. Парето-ефективність. Показники ефективності вам відомі. Значення поділу праці, спеціалізації, кооперування для ефективності виробництва.
15. Які науки вивчають поняття власності? Суб'єкти і об'єкти власності. Юридична трактування прав власності. Суб'єкти права власності. Економічне розуміння власності. Теорія прав власності. Список Оноре, основних три права власності.
16. Колективна громадська і особиста власність як дві історично перших форми власності. Розвиток особистої власності і її трансформація в приватну власність
17. Приватна власність в сучасному розумінні. Трудова і нетрудова форми приватної власності на засоби виробництва. Розкажіть про цей індивідуальну приватну власність
18. Розповісти про акціонерній формі приватної власності. Сутність плану ESOP
19. Кооперативна форма приватної власності
20. Розвиток і трансформація державної власності. Сутність державної власності. Сутність комунальної (муніципальної) власності
21. Інтелектуальна власність: сутність, види, особливості
22. Приватизація і роздержавлення. Процес приватизації в світі і його особливості на території пострадянського простору і України в окремо
23. Сутність розвитку як такого. Прогресивний і регресивний розвиток. Визначення соціально-економічного розвитку. Джерело цього розвитку по марксистській концепції. Процес дії цього джерела

24. Формаційний підхід К.Маркса до розуміння розвитку суспільства. Визначення базису і надбудови. Визначення способу виробництва і соціально-економічної формації. Які формації виділяє марксизм?
25. Що таке соціально-економічна формація? Які формації виділяв К. Маркс? Розповісти коротко про кожен.
26. Цивілізаційний підхід до розуміння соціально-економічного розвитку Арнольда Тоінбі. Цивілізація по А.Тоінбі. Основні і локальні цивілізації. Рушійні сили історії згідно А. Тоінбі: виклик цивілізації, відповідь цивілізації, творча меншість і інертне більшість. Стадії життя цивілізації
27. Періодизація соціально-економічного розвитку суспільства за рівнем індустріалізації і стадійний підхід до розуміння соціально-економічного розвитку Уолта Ростоу
28. Визначення моделі економічної системи. Які моделі економічної системи розрізняють? Дати опис кожної з них
29. Змішана економіка як найбільш поширена на сучасному етапі модель економічної системи. Три моделі змішаної економіки: неоестатистська, неоліберальна, узгодженої дії.
30. Що таке продукти праці, і які їх види бувають? Що таке натуральне господарство? Визначення товару. Специфічні товари, які не є продуктом праці.
31. Умови перетворення натурального господарства в товарне. Визначення товарного господарства. Просте і капіталістичне товарне виробництво
32. Дві основні властивості товару - споживна вартість і вартість.. Трудова теорія вартості в своєму розвитку. Концепція К. Маркса про абстрактну і конкретну працю. Складна і проста праця. Редукція праці
33. Чим вимірюється вартість згідно трудової теорії вартості? Що значить суспільно необхідні витрати праці? Що значить витрати минулої праці і витрати живої праці? Приклади розбіжності індивідуальних витрат абстрактної праці з суспільно необхідними витратами? Виграш або програш виробника.
34. Поняття попиту, величини попиту, графічне зображення попиту, закон попиту і його пояснення, виключення із закону попиту, індивідуальний і ринковий попит

35. Поняття пропозиції, величини пропозиції, графік пропозиції, закон пропозиції (його пояснення)
36. Нецінові детермінанти попиту - перерахувати, описати вплив на попит кожного з них, як впливають на графік, зобразити
37. Нецінові детермінанти пропозиції: перерахувати, описати вплив кожного на пропозицію, графічні цей вплив зобразити
38. Ринкова рівновага - сутність, графік. Що таке рівноважна ціна? Показати на графіку і пояснити ситуацію виникнення відхилень від стану рівноваги. Що таке урівноважувальна функція цін?
39. Показати графічно і пояснити зміни, що настали в нових точках економічної рівноваги, що утворилися внаслідок дії нецінових детермінант, що змінили попит або пропозицію.
40. Надлишки виробника і споживача (ціна попиту і пропозиції, графічне зображення надлишків, економічна сутність)
41. Цінова еластичність попиту. Формула, за якою обчислюється. Який коефіцієнт еластичності вказує на еластичність, а який на нееластичність? Абсолютно еластичний і абсолютно нееластичний попит за ціною
42. Еластичність попиту за доходом (формула, розшифровка отриманого результату у вигляді коефіцієнта еластичності)
43. Цінова еластичність пропозиції, сутність, формула, вплив довгострокового і короткострокового періоду на показник еластичності пропозиції
44. Сутність і визначення підприємця, підприємництва, підприємства і фірми
45. Неінституціональна теорія фірми (трансакційні витрати, фірма як спосіб їх зниження)
- 46.. Ризики в підприємстві та шляхи їх зниження (ухилення, передача (через гаранта, аутсорсинг, хеджування), зниження, прийняття)
47. Банкрутство. Все про процедуру банкрутства, її етапи, учасників
- 48.. Сутність і завдання менеджменту і маркетингу. Параметри віднесення підприємств до мікропідприємництва, малого підприємництва, середнього і великого підприємництва

49. Форми об'єднань підприємств (асоціація, корпорація, концерн, консорціум)
50. Організаційно-правові форми фірм (унітарні та корпоративні підприємства, що відносяться до корпоративних підприємствам? Господарські товариства і їх види: ТОВ, ВАТ ...)
51. Створення фізичної особи підприємця та юридичної особи
52. Сутність витрат. Альтернативність витрат. Економічні витрати: явні і неявні. Бухгалтерський та економічний прибуток
53. Короткостроковий період діяльності фірми: закон спадної віддачі. Постійні і змінні витрати.
54. Довгостроковий період діяльності фірми: позитивний і негативний ефекти масштабу
55. Ринок досконалої конкуренції
- 56.. Ринок абсолютної монополії
57. Ринок монополістичної конкуренції
58. Ринок олігополії
59. Ринок факторів виробництва і факторні доходи (схема з конспекту - тема 11, похідний попит на фактори виробництва - що це значить). Назвати факторні доходи, одержувані кожним з первинних факторів виробництва? *Приклад фактор праця - дохід заробітна плата.*
60. Заробітна плата: теорії заробітної плати (включаючи марксистську), форми заробітної плати (погодинна, відрядна), номінальна і реальна заробітна плата, ефект доходу і заміщення в індивідуальному пропозиції праці
61. Фактор виробництва капітал як динамічна категорія. Авансований капітал, продуктивний капітал. Види капіталу, що виділяються К.Марксом - основний і оборотний, постійний і змінний.
62. Відсоток як плата за позиковий грошовий капітал. Простий і складний відсоток. Номінальна і реальна ставка відсотка

63. Марксистська трактування прибутку згідно трудової теорії вартості: додаткова вартість, прибуток, норма прибутку, середня норма прибутку. Прибуток відповідно до теорії факторів виробництва.
64. Земельна рента - сутність категорії. Встановлення земельної ренти згідно з сучасними поглядами західної науки. Марксистська концепція земельної ренти. Абсолютна і диференційна рента. Монопольна рента. Ціна землі.
65. Макроекономіка як наука. Напрямки макроекономічного аналізу. Зв'язок з мікроекономікою. Агрегування. Сектори національної економіки і сектор решта світу за спрощеною методологією (домогосподарства, приватний підприємницький сектор, державний сектор)
66. Поняття резидент, нерезидент - згідно із законодавством України та відповідно до методології національних рахунків. Інституційні сектора економіки, які виділяють згідно з методологією ООН: сектор нефінансових корпорацій, фінансових корпорацій ... і т.д. Дати опис кожного сектора
67. Валовий внутрішній продукт: сутність показника - що таке ВВП? Що значить виключення подвійного рахунку? Угоди, які в ВВП не входять
68. ВВП виробничим методом. У чому різниця між номінальним і реальним ВВП?
69. ВВП методом доходів. У чому різниця між номінальним і реальним ВВП?
70. ВВП методом витрат. У чому різниця між номінальним і реальним ВВП?
71. Інші національні рахунки: чистий внутрішній продукт (ЧВП), валовий національний дохід (ВНД), чистий національний дохід - як розраховуються?
72. Номінальний і реальний ВВП. Навіщо потрібно розраховувати реальний ВВП? Індекс цін. Інфлювання і дефлювання ВВП
73. Сукупний попит: сутність, графік, нецінові фактори
74. Сукупна пропозиція: сутність, графік з 3-х частин (пояснити це), нецінові фактори
75. Економічні цикли. Фази циклів. Сутність, тривалість і причини промислового циклу
76. Сутність економічних циклів, фази циклів. Цикли Кузнеця, цикли Кондратьєва

- 77..Безробіття. Форми безробіття. закон Оукена
78. Інфляція (сутність, ланцюгові і базисні індекси цін, обчислення темпу інфляції). Форми інфляції за темпами
79. Форми інфляції за причинами виникнення (інфляція попиту і пропозиції)
80. Крива Філіпса і спростування цієї кривої досвідом 70-80-х років. Стагфляція
81. Гроші та їх функції. Грошовий оборот та обіг. Грошова маса та її агрегати.
82. Емісія (визначення поняття). Готівкова та безготівкова емісія - хто кожному з них здійснює? Кредитна емісія комерційних банків, вільні та обов'язкові резерви, грошовий мультиплікатор.
83. Графіки пропозиції грошей (яким агрегатом вимірюється? Чи залежить від ставки відсотка?) і попит на гроші (види цього попиту, залежність величини попиту на гроші від ставки відсотка). Перетин графіків попиту і пропозиції грошей. Процентна ставка як ціна грошей.
84. Кредитна система - її сутність і склад. Дворівнева банківська система: функції центрального банку, види і функції комерційних банків. Небанківські кредитно-фінансові інститути.
85. Монетарна (грошово-кредитна) політика: політика дорогих і дешевих грошей (як і ким здійснюється, яка мета політики дорогих і дешевих грошей?)
86. Сутність фіскальної політики держави: стимулююча (як здійснюється, до чого веде) і стримуюча політика (як здійснюється, до чого веде). Дискреційна та недискреційна фіскальна політика.
87. Сутність податків і зборів, структура податку, прямі і непрямі податки, крива Лаффера
88. Податок на прибуток, ПДВ, акцизний податок, збір на єдине соціальне страхування.
89. Спрощена система оподаткування
90. Державний бюджет, дефіцит і профіцит бюджету, покриття дефіциту, державний борг, виплата боргу, рефінансування, реструктуризація

91. Соціальна політика держави: рівні життя, споживчий кошик, прожитковий мінімум, коефіцієнти бідності і крайньої бідності

92. Нерівномірність розподілу доходів: метод угруповань і квінтільний коефіцієнт фондів, крива Лоренца, коефіцієнт Джині

Задачі

1. на зображення попиту і пропозиції за даними з таблиці, знаходження точки рівноваги, знаходження і графічне відображення відхилень від рівноваги;

тема. 6

2. на еластичність попиту і пропозиції за ціною, еластичність попиту за доходами, **т.6**

3. надлишок покупця і продавця; **т.6**

4. При наявності двох формул, що описують попит і пропозицію - знаходити рівноважну ціну і розраховувати варіант, можливий при встановленні на ринку іншої ціни, що не є рівноважною **Т6 на семінарі робили**

5. розраховувати реальний відсоток з номінального з урахуванням інфляції, розраховувати суму, яка виплачується внаслідок кредиту або депозиту (складні і прості відсотки), розраховувати купівельну спроможність отриманих грошей через індекс цін; **т.11**

6. розраховувати ціну ділянки землі; **т. 11**

7. переводити номінальний ВВП в реальний; **т. 12**

8. знаходити національний дохід з ВВП; **т. 12**

9. розраховувати індекс цін за споживчим кошиком, темп інфляції розраховувати, **т.14 макроекономічна нестабільність**

10. завдання на закон Оукена (який можна очікувати фактичний ВВП, якщо фактичний рівень безробіття перевищить на скільки-то відсотків природний рівень безробіття?), **Т.14 макроекономічна нестабільність**

11. Розраховувати кредитну емісію з грошового мультиплікатора, **т.15**

12. розраховувати рівень безробіття, **т. 14**

13. коефіцієнти бідності і крайньої бідності. **т.16. остання**

14. економічна і бухгалтерська прибуток **т. 8**

Схема екзаменаційного білета

Харківський національний

університет імені В.Н. Каразіна

Спеціальність туризм

II семестр 20__/20__ навчального року

Навчальний предмет **економічна теорія**

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2

1. Дайте розгорнуту відповідь на питання 7,5 б.

2. Дайте розгорнуту відповідь на питання 7,5 б.

3. Дайте короткі відповіді або надайте визначення (по 3 б.):

3.1.

3.2.

3.3 .

3.4.

3.5.

4. Зробіть розрахунки (10 б.)

Задача

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ
з дисципліни**

Економічна теорія

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

спеціальність 242 «Туризм»

освітня програма «Туризм», «Міжнародний туристичний бізнес»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного
бізнесу**

Укладачі:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу

та економічної теорії Дерід І.О.

Завдання для самостійної роботи (стаціонар)

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи
1	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 1. Додатково знайти інформацію про економістів із різних економічних шкіл. Психологічні методи в економічній науці (біхевіоризм). Самопідготовка до написання тесту
2	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 2. Додатково оволодіти інформацією про зміну ставлення економічної теорії до підприємницьких здібностей як фактору виробництва. Інформація як сучасний фактор виробництва. Прочитати статтю про «анти блага» та написати до неї анотацію. Самопідготовка до написання тесту
3	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 3. Додатково оволодіти інформацією про специфіку приватизації підприємств та землі в Україні у трансформаційний період. Самопідготовка до написання тесту
4	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 4. Додатково оволодіти інформацією про сучасні види економічних систем зі змішаною економікою, зробити їх порівняння. Самопідготовка до написання тесту
5	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 5. Додатково оволодіти інформацією про історичний розвиток категорії гроші. Самостійно вивчити питання про сутність та специфіку криптовалюти. Самопідготовка до написання тесту
6	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 6. Вирішення заданих задач. Самопідготовка до написання тесту
7	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 7. Заповнити за зразком документи на відкриття ФОП. Самопідготовка до написання тесту
8	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 8. Вирішення заданих задач. Самопідготовка до написання тесту
9	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 9.

	Скласти порівняльну таблицю ринкових структур із прикладами. Самостійно вивчити питання про антимонопольне регулювання. Самопідготовка до написання тесту
10	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 10. Вирішення заданих задач. Самопідготовка до написання тесту
11	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 11. Вирішити заданий тест, вирішити задачі Самопідготовка до написання тесту
12	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 12. Підготувати доповіді стосовно природи економічних циклів, причин та способу виходу з депресії 1929-1933 років, причини світової кризи 2008 року. Самопідготовка до написання тесту
13	Підготовка за конспектом та наданою літературою до семінару за темою 13. Вирішити задачі. Самопідготовка до написання тесту
14	Вивчення за конспектом, наданою та самостійно підбраною літературою теми 14. Проаналізувати рівень бідності в країнах світу, проаналізувати нерівномірність розподілу доходів в країнах світу. Самопідготовка до написання тесту
15	Підготовка за конспектом та наданою літературою до теми 15. Виконання тесту за темою для самоперевірки. Контроль на екзамені.
16	Підготовка до контрольної роботи
17	Підготовка до екзамену

Перевірте себе за допомогою питань для самоперевірки

<http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1211>

Підготуйтеся до написання тесту за темою.

https://dist.karazin.ua/moodle/pluginfile.php/303765/mod_resource/content/1/%D0%94%D0%95%D0%A0%D0%98%D0%94%20%20%20%20%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%C2%A6%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%82%D0%B5%D0%BE%D1%80%C2%A6%D1%8F%20%20%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%BA%D0%B0%20%20%20%C2%A6%2092.pdf

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ УСПІШНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

з дисципліни

Економічна теорія

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

спеціальність 242 «Туризм»

освітня програма «Туризм»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного
бізнесу**

Укладачі:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу

та економічної теорії Дерід І.О.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ УСПІШНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Для денної форми навчання

1. За кожен тему встановлено максимальну кількість балів, що їх можна отримати, виконавши усі запропоновані завдання повно та без помилок. Зазвичай сюди входить відповідь на запитання, винесене на обговорення на семінарське заняття, або виступ з проблематики, винесеної у самостійну роботу студента, представлення виконання завдання, винесеного на самостійну роботу студента, написання тематичного поточного тесту (можливо в дистанційній формі), а також чіткі короткі відповіді студента на додаткові питання викладача в рамках, винесеної на обговорення теми. Якщо студент плутано та неповно відповідає на основне питання, не відповідає на додаткові питання – його бал знижується. Підвищити його студент може, проявляючи подальшу активність на семінарі, відповідаючи на питання, поставлені іншим студентам, якщо ті не знають відповіді.

Виконання лише частини із запропонованих видів роботи дає можливість отримати не всі бали за темою. Якщо студент відсутній на семінарському занятті, він має можливість пройти тест чи виконати письмове завдання передбачене в рамках самостійної роботи студента за допомогою дистанційних технологій навчання - при цьому, його оцінка за тему не буде максимальною.

2. Підсумком вивчення дисципліни є складання письмового екзамену. Макет білету та приклад білету надається студентам заздалегідь разом із питаннями до екзамену та переліком тем, із яких в екзамені зустрічатимуться задачі. Біля кожного завдання в екзаменаційному білеті проставлено максимальну кількість балів, що їх можна отримати за наявності чіткої, правильної відповіді.

Підсумкова оцінка виставляється шляхом складання балів, отриманих впродовж поточного та підсумкового контролю.

Увага. У разі настання / подовження дії **обставин непереборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання певний відсоток семінарських занять може бути проведений в дистанційній формі (із використанням платформ **Moodle та Zoom**)

Для дистанційної форми навчання

Поточний контроль складається із написання:

1 контрольної роботи за темами 1-7 (максимальна оцінка 20 балів). Контрольна робота має форму письмової роботи за варіантами. Помилки в оформленні, неточності, помилки у рішенні – усе це знижує отримувану оцінку;

завдання за темами 7-10 (максимальна оцінка 20 балів) має форму 2 теоретичних завдань по 5 балів та однієї задачі - 10 балів;

виконання тесту за темами 11-15, що складається з 20 тестів, кожна правильна відповідь дає 1 бал (максимальна оцінка 20 балів)/

Роботи надсилаються через платформу Moodle.

2. Підсумком вивчення дисципліни є складання письмового екзамену. Макет білету та приклад білету надається студентам заздалегідь разом із питаннями до екзамену та переліком тем, із яких в екзамені зустрічатимуться задачі. Біля кожного завдання в екзаменаційному білеті проставлено максимальну кількість балів, що їх можна отримати за наявності чіткої, правильної відповіді.

Підсумкова оцінка виставляється шляхом складання балів, отриманих впродовж поточного та підсумкового контролю.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**ПАКЕТИ КОНТРОЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ КОМПЛЕКСНОЇ
ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ**

з дисципліни

з дисципліни

Економічна теорія

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

спеціальність 242 «Туризм»

освітня програма «Туризм»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного
бізнесу**

Укладачі:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Дерід І.О.

Приклад

1. Відповісти, чи є вірним (А), чи не вірним (Б) твердження:
Виробництво, розподіл, обмін і споживання є просто фазами руху продукту і одна фаза жодною мірою не може містити іншу, тобто обмін і розподіл не можуть бути внутрішніми моментами виробництва.
2. Природна монополія – це
 - А) монополія, заснована на видобутку природних корисних копалин
 - Б) оформлення тільки одного виробника на ринку в результаті володіння ним патентом на винахід
 - В) оформлення тільки одного виробника на ринку в результаті того, що великий масштаб виробництва цього виробника дозволяє отримати витрати на одиницю продукції менші, ніж вийшли б у кожного з декількох дрібних виробників
 - Г) оформлення тільки одного виробника державної форми власності на ринку через володіння ним винятковою ліцензією
3. В економічній теорії капітал як фактор виробництва – це
 - А) засоби та предмети праці, вироблені людиною
 - Б) власні гроші підприємця
 - В) взяті в кредит гроші на виробництво
 - Г) матеріальні потреби людини
4. Крива виробничих можливостей демонструє
 - А) залежність обсягу виробництва товару від його ціни
 - Б) залежність виручки від витрат на виробництво
 - В) прямо пропорційну залежність в обсягах виробництва товарів А і Б
 - Г) варіанти різних комбінацій виробництва двох товарів при повній зайнятості ресурсів
5. Сімейне підприємство належить до
 - А) приватної акціонерної власності
 - Б) приватної кооперативної власності
 - В) особистої власності
 - Г) приватної індивідуальної власності
6. Джерелом економічного розвитку відповідно до марксистської концепції є
 - А) протиріччя між предметами і засобами праці
 - Б) протиріччя між капіталом і підприємницькими здібностями
 - В) протиріччя між виробничими відносинами і продуктивними силами
 - Г) протиріччя між потребами та інтересами
7. Натуральне господарство – це
 - А) господарство, де використовуються лише натуральні інгредієнти для виробництва
 - Б) господарство, де продукти виробляються для власного споживання
 - В) господарство, де продукти виробляються для продажу
 - Г) господарство, де ведеться присвоєння дарів природи
8. Якщо попит падає, крива попиту
 - А) залишається на одному місці
 - Б) зсувається праворуч
 - В) зсувається ліворуч
 - Г) зсувається вгору
9. Сукупність втрат, що виникають при обміні правами власності, і витрат, призначених для зменшення цих втрат, у неоінституціональній теорії фірми називаються
 - А) санацією
 - Б) ризиками

- В) трансакційними витратами
 - Г) диверсифікацією
10. Різниця між сукупною виручкою і зовнішніми (явними) витратами – це
- А) бухгалтерський прибуток
 - Б) економічний прибуток
 - В) нормальний прибуток
 - Г) реальний прибуток
11. Автором теорії відносних переваг у міжнародному обміні є
- А) А. Сміт
 - Б) Д. Рікардо
 - В) В. Петті
 - Г) Дж. Кейнс
12. Предметом економічної теорії є
- А) вивчення поведінки економічних одиниць
 - Б) вивчення функціонування економіки в цілому
 - В) відносини між людьми в процесі виробництва, розподілу, обміну та споживання благ, вироблених в умовах необмеженості ресурсів
 - Г) відносини між людьми з приводу використання обмежених ресурсів у процесі виробництва, розподілу, обміну та споживання благ
13. Точка, що лежить праворуч вище кривої виробничих можливостей, показує рівень виробництва
- А) недосяжний для суспільства ніколи
 - Б) недосяжний у цьому році
 - В) вже досягнутий
 - Г) досяжний за певних умов
14. У виробничій функції $Q = F(a_1, a_2 \dots a_n)$ – $a_1, a_2 \dots a_n$ є
- А) економічними потребами
 - Б) факторами виробництва
 - В) ставками податків
 - Г) можливими обсягами виробництва різних товарів
15. . Екстенсивне економічне зростання супроводжується
- А) звуженим типом відтворення
 - Б) збільшенням кінцевих результатів виробництва завдяки більш ефективному використанню факторів виробництва
 - В) збільшенням кінцевих результатів виробництва завдяки збільшенню кількості раніше використовуваних факторів виробництва
 - Г) станом економіки, коли неможливо поліпшити чиесь становище, не погіршивши становище когось іншого
16. Твори науки, літератури і мистецтва, відкриття, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, раціоналізаторські пропозиції, знаки для товарів та послуг, результати науково-дослідних робіт та інші результати інтелектуальної праці належать до об'єктів
- А) особистої власності
 - Б) комунальної власності
 - В) інтелектуальної власності
 - Г) індивідуальної приватної власності
17. Історично першими були такі типи власності:
- А) приватна і державна

Б) особиста і колективна общинна

В) храмова і царська

Г) приватна і храмова

18. Акціонерна і кооперативна форми власності належать до

А) форми власності ESOP

Б) особистої власності

В) приватної групової власності

Г) комунальної власності

19. Природно-історичний процес, внаслідок якого здійснюється поступальний рух людства від менш розвинених до більш розвинених суспільних форм, називається

А) економічним зростанням

Б) цивілізацією

В) соціально-економічним розвитком

Г) реформуванням

20. Для перетворення натурального господарства на товарне необхідним є

А) суспільний поділ праці

Б) науково-технічний прогрес

В) економічне відокремлення виробників

Г) виникнення паперово-грошової системи